

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

SOU 2024:91 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (LI2024/02430)

Sammanfattning

Kammarrätten ifrågasätter om det är ändamålsenligt att i enlighet med utredningens förslag införa särskilda regleringar om åtgärder och beslut inom skogsbruket i lagstiftning som miljöbalken och lagen om mark- och miljödomstolar. Både miljöbalken och lagen om mark- och miljödomstolar är regelverk av allmän natur som riskerar att bli otydliga om de i för hög utsträckning blir föremål för regleringar som endast ska gälla tämligen begränsade sektorer. Exempel på sådana regleringar i betänkandet är de om att kostnaden för den kunskapsinhämtning som regleras i 2 kap. 2 § miljöbalken ska delas mellan markägare och tillsynsmyndighet på visst sätt när det gäller skogsbruk. Ett annat exempel är de om att Skogsstyrelsen ska vara part i mål i mark- och miljödomstolen även i de fall ideella föreningar enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, miljöorganisationer, överklagar Skogsstyrelsens beslut. Kammarrätten anser därför att vissa av förslagen behöver analyseras ytterligare. Kammarrätten motsätter sig dock att Skogsstyrelsen ska vara part i mål i vilka miljöorganisationer är klagande.

Kammarrätten menar vidare att Miljötillståndsutredningens förslag och bedömningar i betänkandet En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98) ändrar på vissa förutsättningar för denna utrednings bedömningar och förslag.

I övrigt har kammarrätten inte några synpunkter på förslagen och bedömningarna.

Kunskapskravet begränsas av kostnaden för inhämtande av kunskap (10.3.5)

Kammarrätten anser att det bör övervägas att meddela närmare föreskrifter om förhållandet mellan kostnaderna att hämta in ny kunskap och värdet på den berörda delen av fastigheten.

Den föreslagna utformningen av den nya paragrafen 2 kap. 7 a § miljöbalken anger att förhållandet mellan kostnaden för att hämta in ny kunskap och värdet på den berörda delen av fastigheten ska beaktas. I detta avsnitt preciserar utredningen att kostnaden aldrig bör uppgå till mer än tre procent av värdet på den berörda delen av fastigheten. Om det är fråga om en absolut gräns som inte ska överskridas bör det övervägas om den ska framgå direkt av lagtexten.

Konsekvenser av förslaget (13.1.4)

Kammarrätten anser att konsekvenserna av förslaget att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol bör analyseras ytterligare.

Utredningen bedömer att förslaget att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för till förvaltningsdomstol inte kommer att innebära någon fördyring för staten. Kammarrätten uppfattar att bedömningen görs med beaktande av förslaget om att mark- och miljödomstolarna ska tillföras skoglig kompetens i form av tekniska råd. Kammarrätten håller med utredningen om att förslaget kan leda till effektiviseringsfördelar som i sig medför minskade kostnader för staten. Vid bedömningen måste det dock beaktas att det är fråga om ett fåtal mål per år (ca 40) och att redan kostnaden för endast ett tekniskt råd (enligt uppgift 1,6 miljoner kr per år) därför innebär en kostnad om 40 000 kr per mål. Detta ska jämföras med den angivna genomsnittliga kostnaden för ett mål i förvaltningsdomstol om 9 883 kr. Det lämnas dock inte några närmare uppgifter än så om de förmodade kostnaderna och hur utredningen kommit fram till slutsatsen att förslaget inte kommer innebära någon fördyring för staten.

De kostnadsmässiga förutsättningarna för förslaget bör vidare bedömas i ljuset av Miljötillståndsutredningens förslag och bedömningar i betänkandet En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98). Det får därvid enligt kammarrättens mening antas att Miljötillståndsutredningens genomgripande förslag om instansordningen för miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen ändrar premisserna för utredningens analys.

Sammantaget anser kammarrätten att det underlag som utredningen presenterar i avsnittet inte är tillräckligt för ett ställningstagande till de finansiella konsekvenserna för staten.

Skogsstyrelsen ska vara part när miljöorganisationer överklagar (13.2.3)

Kammarrätten motsätter sig förslaget att Skogsstyrelsen ska vara part i mål i vilka miljöorganisationer är klagande.

Frågan om parter i mål som initieras av ideella föreningar eller andra juridiska personer genom överklagande regleras i 5 kap. 2 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar. Regleringen om parter i mål som initieras på detta sätt gäller generellt för mål som handläggs i mark- och miljödomstolar. Eventuella avsteg från denna princip bör enligt kammarrätten i och för kunna göras om förhållandena för en viss måltyp är av sådant särskilt slag att den materiella lagstiftningens genomslag äventyras. De skäl som utredningen anför är dock inte av sådant särskilt slag utan snarare av sådan allmän natur som kan anföras mot principen som sådan. Kammarrätten motsätter sig därför förslaget.

Remissvaret har beslutats av kammarrättspresidenten Mattias Almqvist och kammarrättsrådet Natalie Kramer (även föredragande).

Mattias Almqvist

Natalie Kramer